

ТЕРМІН І СЬОГОДЕННЯ

<https://doi.org/10.37919/0201-419X-2020.92.18>

УДК 811.161.2'276.6: 005.1

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМИ В УКРАЇНСЬКІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ

КОЗЛОВСЬКА
Лариса Степанівна,

кандидат філологічних наук,
доцент, завідувач кафедри
бізнес-лінгвістики ДВНЗ «Київський
національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
просп. Перемоги, 54/1, Київ, 03057
E-mail: larysa26@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0523-9913>

КРАСНОПОЛЬСЬКА
Наталія Леонідівна,

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри бізнес-лінгвістики
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені
Вадима Гетьмана»,
просп. Перемоги, 54/1, Київ, 03057
E-mail: zhebrov@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3524-1704>

Larysa
KOZLOVSKA,

PhD in Philology, Associate Professor,
Head of the Department of the
Business Linguistics, Kyiv National
Economic University named after
Vadym Hetman, Prospect Peremogy
54/1, Kyiv, 03057 Ukraine
E-mail: larysa26@ukr.net

Nataliia
KRASNOPOLSKA,

PhD in Philology, Associate Professor
of the Department of the Business
Linguistics, Kyiv National Economic
University named after Vadym
Hetman, Prospect Peremogy 54/1,
Kyiv, 03057 Ukraine
E-mail: zhebrov@gmail.com

Проаналізовано шляхи проникнення інтернаціоналізмів в українську термінологію менеджменту. Досліджено особливості функціонування міжнародних лексем у сучасній економічній метамові. Визначено найбільш актуальні способи адаптації міжнародних терміноодиниць субмови менеджменту. Акцентовано на можливих варіантах семантичної трансформації міжнародних

лексем. Підтверджено словотвірну активність міжнародних термінів. Схарактеризовано позитивні й негативні прояви інтернаціоналізації досліджуваної терміносистеми.

Ключові слова: *термін, терміносистема менеджменту, інтернаціоналізм, мовна толерантність.*

Збільшувані темпи глобалізації економіки актуалізують проблему мовного та культурного плюралізму, спрямованого на національномовну безпеку і водночас покликаного забезпечити зв'язок з полікультурною світовою спільнотою, зокрема в економічній сфері наукового знання. Сучасний етап функціонування постіндустріального суспільства, як ніколи раніше, виявляє різні тренди у виборі національної чи іншомовної назви, пошуку золотої середини, адже зростання запозичень безпосередньо залежить від суспільних процесів сьогодення і специфіки розвитку національної літературної мови в її стильових різновидах. Проблема термінологічних опозицій «питоме» – «запозичене» в економічному дискурсі потребує значної уваги лінгвістів для встановлення меж і визначення принципів дії мовної толерантності.

Дослідженню іншомовної лексики, зокрема інтернаціоналізмів, вітчизняні та зарубіжні мовознавці присвятили чимало наукових праць (В. В. Акуленко, В. В. Виноградов, Т. Р. Кияк, І. В. Корунець, Л. П. Крисін, П. Браун, К. Геллер, М. Яблонські, А. Філц Канія, В. Пекл, К. Фішер, С. Ціммерманн). Сьогодні лінгвісти шукають відповіді на низку питань: має бути вітчизняна термінологія суто українською чи інтернаціональною; яким повинен бути ступінь інтернаціоналізації; коли для запровадження чужих термінів є вагомі підстави; що робити із засиллям запозичень у науковій мові тощо.

Немає чітких критеріїв визначення інтернаціоналізму. Думки мовознавців розходяться щодо кількості мов, залучених до інтернаціоналізації, ступеня асиміляції інтернаціоналізмів у національних мовах, джерел їх виникнення, принципів класифікації та сфери функціонування [Акуленко 1988: 148–167]. За спостереженнями Т. Секунди, інтернаціональними термінами «можна вважати ті терміни, що їх уживають з тим самим значенням у більшості європейських, особливо висококультурних мов» [Секунда 1930: 15].

Від звичайних запозичень інтернаціоналізми відрізняє насамперед те, що запозичується не тільки зовнішня, а й внутрішня форма. Оскільки слово *інтернаціональний* «останнім часом набуло на ідеологемному рівні негативного відтінку», І. Кочан пропонує послуговуватися термінами *міжнаціональний, міжнародний* [Кочан 2013: 8].

Інтернаціоналізація лексем є одним із універсальних мовних явищ, оскільки включає до свого словникового фонду певну кількість міжнародних слів і термінів. Цей процес досить складний і пов'язаний з внутрішньомовними та позамовними чинниками. Саме тому інтернаціональне, міжнародне слово може або генетично належати до загальноетимологічного фонду і проходити шлях розвитку всередині конкретної мови, або запозичуватися з мови, у якій воно введено в ужиток, при цьому неабияка роль відводиться мові-посереднику [Кокойло 1987: 27].

Інтернаціоналізація терміносистем, за спостереженнями І. Кочан, особливо чітко простежується в молодих наукових галузях. «Описуючи сучасний стан будь-якої галузі знань, досліджуючи терміносистеми чи групи термінів, науковці, зазвичай, звертаються до історії науки, до слів грецької, латинської мов, оскільки будь-яка, у тому числі найсучасніша, теорія ґрунтується на багатовікових традиціях» [Кочан 2013: 12]. Крім того, «греко-латинські морфеми, які лежать в основі міжнародних терміноелементів, – зазначає далі дослідниця, – відповідають вимогам точності, короткості й однозначності терміна» [Там само: 13].

Значну частину лексем у терміносистемі менеджменту становлять міжнародні слова, або інтернаціоналізми. Пристаємо до думки дослідників та вважаємо інтернаціоналізмами лексеми, зафіксовані в чотирьох або більше мовах, які належать не менше ніж до трьох мовних сімей. Пор.: *директор* – (від лат. *director*) англ. *director*, нім. *Direktor*, фр. *directeur*, пол. *dyrektor*, ісп. *directore*; *директива* – (від с.-лат. *directives*) англ. *directive*, нім. *Direktive*, фр. *directive*, ісп. *directriz*, пол. *dyrektywa*; *інструкція* – (від лат. *instructio*) англ. *instruction*, нім. *Instruktion*, фр. *instruction*, ісп. *instrucción*, пол. *instrukcja*; *премія* – (від лат. *praemium*) англ. *premium*, нім.

Prämie, фр. *prime*, ісп. *premio*, пол. *premia*; **програма** – (від грец. προγραμμα) англ. *program*, нім. *Programm*, фр. *programme*, ісп. *programa*, пол. *program*; **патент** – (від лат. *patens*) англ. *patent*, нім. *Patent*, фр. *patente*, пол. *patent*.

В українську мову латинські й грецькі терміни проникали різними шляхами: 1) безпосередньо з класичних мов; 2) за посередництвом романо-германських мов; 3) за посередництвом слов'янських (польської чи російської).

Більшість терміноодиниць менеджменту греко-латинського походження потрапила до української мови через романо-германські мови: *директива* (фр. *directive* від с.-лат. *directives*), *патерналізм* (фр. *paternalisme* від лат. *paternus*), *комітет* (фр. *comité* від лат. *committere*), *референція* (нім. *Referenz* від лат. *refero*), *організація* (фр. *organisation* від с.-лат. *organizare*), *команда* (фр. *commande* від лат. *commando*), *модель* (фр. *modèle* від італ. *modello* від лат. *modulus*), *офіс* (англ. *office* від лат. *officium*), *референт* (нім. *Referent* від лат. *referentis*), *реклама* (фр. *reclame* від лат. *reclamare*).

Як засвідчують термінологічні джерела, усі міжнародні лексеми менеджменту можна поділити на дві групи: ті, які увійшли в нашу мову без особливих змін (лише в українській транслітерації) (*директор*, *компетенція*, *політика*, *президент*), і такі, що пристосувалися в нашій мові, отримали національну афіксацію (*адміністрування*, *директивний*).

Адаптація іншомовних термінів може відбуватися:

- приєднанням до запозичених афіксальних слів українських суфіксів (*адекватність*, *економічність*, *авторитарний*, *автократичний*, *бюрократичний*);
- приєднанням до запозичених афіксальних слів українських префіксів (*нерезидент*, *підсистема*);
- приєднанням до національних коренів інтернаціональних афіксів (*макросередовище*, *мікросередовище*);
- поєднанням національного та запозиченого (інтернаціонального) коренів (*керівник-автократ*, *керівник-формаліст*).

Запозичена лексема, закріпившись у терміносистемі, зазвичай під її впливом набуває більшої здатності до семантичної модифікації, ніж питома. Учені пояснюють

це явище «незрозумілістю внутрішньої форми, а звідси – відсутністю маркованості та певних натяків чи асоціацій у більшості іншомовних лексем, переважно їхньою однозначністю і термінологічністю, що дає змогу семантично і стилістично модифікувати їхній зміст» [Стишов 2003: 337]. Аналіз різноманітних внутрішніх змін міжнародних лексем сфери менеджменту уможливило висновок про їхню здатність еволюціонувати під час функціонування. Значення деяких термінів зберігається впродовж тривалого часу. Практично без зміни спеціального значення в сучасній термінології менеджменту функціонують такі інтернаціональні лексеми, засвідчені ще в словнику Б. Грінченка: *оренда* (лат. *agendo* – здаю в найми, наймаю) – «аренда» (СГ, т. III: 62) та *оренда* – «наймання майна, житла, землі тощо з правом тимчасового користування ним за відповідну плату» (ГРЕ: 391); *циркуляр* (нім. *Zirkular* від лат. *circularis* – круговий) – «наказ вищого начальства або установи нижчим особам або установам» (ДС: 126) і *циркуляр* – «письмове розпорядження директивного характеру, що надсилають підвідомчим установам або підлеглим службовим особам» (ГРЕ: 637).

Значення інших інтернаціоналізмів змінюється, напр. у XV – XVIII ст. лексема *інстанція* (лат. *instantia* – безпосередня близькість) уживалася лише на позначення «запрошення до суду» (ТМ, т. I: 350), у сучасному українському словнику вона позначає «кожну з послідовних ланок у системі підпорядкованих один одному органів управління» (СІС: 473). Лексема *мандат* (франц. *mandat* від лат. *mandatum*) у XV–XVIII ст. функціонувала зі значеннями «наказ», «розпорядження» (ТМ, т. I: 420). У сучасній українській мові ця лексема набуває значення «документ, що засвідчує певні повноваження» (ЭСБ: 379).

Низка інтернаціоналізмів, зазнавши певних семантичних змін, стала лексичною базою для номінації в терміносистемі менеджменту. Наприклад, лексема *диференціація* (фр. *différentiation* від лат. *differentia*) – «поділ, розчленування цілого на різні елементи, частини й форми» (СІС: 374) – у терміносистемі менеджменту – «розподіл робіт в організації між її частинами у такий спосіб, щоб кожна з них дістала

певний ступінь завершеності в межах одного підрозділу» (ГРЕ: 142). Лексема *опортунізм* (фр. opportunisme від лат. opportunus) – «приспосовництво, угодовство, безпринципність» (СІС: 693) – в аналізованій терміносистемі зазнала семантичної трансформації й позначає «поєднання будь-яких або всіх стилів керівництва, які здатні закріпити позицію керівника або надати йому певні особисті переваги» (ШМ: 127).

Розвитку семантичної структури сприяє утворення нових значень на основі метафоричного вживання, тобто розвиток переносних значень термінів, зокрема термін *монополія* (від гр. μονοπολία) вживають на позначення: «1) виключного права на виробництво, торгівлю тощо, що належить одній особі, групі осіб або державі; 2) великого господарського об'єднання, яке зосереджує у своїх руках більшу частину виробництва і збуту якого-небудь товару; 3) *перен.* Особливе становище кого-небудь, яке надає переваги в порівнянні з іншими» (СІС: 653). Лексема *сценарій* (від фр. scénario < італ. scenario < лат. scaena) вживається на позначення: «1) предметно-зображальної і композиційної основи сценічної вистави чи кінострічки; 2) *перен.* Заздалегідь підготовленого детального плану здійснення чого-небудь» (СІС: 872). У термінології менеджменту вона функціонує зі значенням «опис картин майбутнього, що складається з погоджених, логічно взаємопов'язаних подій і послідовності кроків, які ведуть до прогнозованого образу організації» (ГРЕ: 548). Отже, термін менеджменту *сценарій* утворився на основі переносного значення цього слова. Термін *інспекція* (від лат. inspectio – «огляд, розслідування» < inspicio – «розглядаю, стежу, придивляюсь»), що в термінології менеджменту вживається зі значенням «нагляд за правильністю дій, дотриманням правил, виконанням інструкцій» (ШМ: 143), унаслідок метонімічного перенесення за схемою «дія → суб'єкт дії» також уживається зі значенням «установа, організація або відділ певної установи, що здійснює інспектування чого-небудь» (ШМ: 143). Процеси появи нових значень у запозичених лексемах учені пояснюють насамперед тенденцією до мовної економії.

Низка конотативно маркованих міжнародних лексем зі сфери економіки, що за радянських часів позначали

«невластиві» та «ворожі» соціалістичному суспільству явища й поняття, у зв'язку з формуванням в Україні нового демократичного суспільства, змінами в політичному житті, переходом до ринкової економіки увійшли в українську мову як «відомі» назви нових понять і стали вживатися для номінацій реалій менеджменту кінця ХХ – початку ХІХ ст., зокрема: лексема *абсентеїзм* (від лат. *absentia* – відсутність) – «у буржуазних країнах масове ухилення виборців з середовища трудящих від участі у виборах до представницьких установ» (СІСЛ: 11), у терміносистемі менеджменту термін *абсентеїзм* має такі значення: «1) ухилення від виконання обов'язків; 2) ухилення від роботи без поважної причини, часто це одноденна відсутність на роботі у зв'язку з хворобою, але без лікарняного» (ГРЕ: 7); лексема *бюрократизм* – «система управління або ведення справ, властива експлуаторській державі» (СІСЛ: 123) – у досліджуваній терміносистемі вживана на позначення «формального виконання посадових обов'язків або ухилення від них апаратом управління, адміністрацією чи службовцями» (КС: 23); лексема *конкуренція* (лат. *concurrentia*) – «у капіталістичному суспільстві жорстока боротьба капіталістів між собою за більшу частку прибутку, за ринки збуту, джерела сировини тощо» (СІСЛ: 372) – у термінології менеджменту зафіксована зі значенням «суперництво між товаровиробниками за найкращі, економічно більш вигідні умови виробництва та реалізації продукції» (КС: 82).

Отже, значна частина міжнародних лексем, використаних для потреб номінації в терміносистемі менеджменту, з'явилася в українській мові ще задовго до формування сучасної терміносистеми менеджменту. Одні з них увійшли до аналізованої терміносистеми без зміни семантики, інші зазнали семантичної модифікації.

На відміну від питомих українських термінів на позначення відповідних понять менеджменту, міжнародним лексемам більшою мірою властиві такі характерні ознаки, як точність, конкретність, однозначність, при цьому вони виявляють і високу словотвірну активність. На основі багатьох запозичень у досліджуваній термінології формуються термінотворчі гнізда. Наприклад, термін *адміністратор* є основою

творення похідних: *адміністраторський, адміністративний, адміністративно, адміністрація, адмініструвати, адміністрування.*

Міжнародні термінологічні назви менеджменту стають базовими у творенні аналітичних конструкцій, напр.: **директор** (лат. *director* – той, хто спрямовує, направляє) – *д. генеральний, д. виконавчий, д. комерційний, д. фінансовий, д. з персоналу; персонал* (< лат. *personalis* – особистий) – *п. адміністративно-управлінський, п. інженерно-технічний, п. обслуговувальний, п. промислово-виробничий; комунікації* (< лат. *communicatio* – зв'язок) – *к. формальні, к. неформальні, к. міжрівневі, к. горизонтальні, к. діагональні, к. низхідні, к. висхідні.* Тобто ці слова стають родовими термінами для низки видових. Наведені приклади засвідчують досить високу словотвірну активність міжнародних термінів, а перспективним може стати дослідження міжнародних компонентів у складі слів-комполітів досліджуваної термінології.

Незважаючи на те, що інтернаціоналізацію вважають прогресивним процесом, оскільки «завдяки інтернаціоналізації національної термінології мова виходить на міжнародну арену, дає можливість народові глибше оволодіти кращими зразками світової культури» [Пастернак 1998: 90], він має і негативні властивості, які ведуть до денационалізації терміносистем, витіснення національних термінів і терміноелементів [Кочан 2013: 14]. Крім того, механічне перенесення інтернаціоналізмів розбалансовує терміносистему мови-реципієнта: активне використання міжнародних лексем у термінології призводить до таких небажаних явищ, як полісемія, омонімія, паронімія.

Засвідчуємо внутрішньогалузеву полісемію в термінології менеджменту. Лексема *інструкція* (від лат. *instructio* – настанова, введення, побудова) уживається на позначення: 1) вказівка, настанова; 2) акт управління, що містить норми і правила, які регулюють порядок і умови здійснення певної діяльності (СІС: 473); термін *адміністрування* (< лат. *administro* – прислужую, допомагаю) зафіксований з такими значеннями: 1) управління, завідування, керування; 2) бюрократичний метод керування шляхом наказів та розпоряджень (СІС: 31); *кваліфікація* (від ср.-лат. *qualificatio* < *qualis* – який, якої якості

і ...фікація) – 1) рівень підготовки, ступінь придатності до якої-небудь роботи; 2) професія, спеціальність (ГРЕ: 254); термін *резолуція* (лат. *resolutio* – рішення) має значення: 1) «рішення, постанова, ухвалена з'їздом, зборами»; 2) «висновок, стислий виклад рішення посадової особи на діловому папері» (ЭСБ: 614); термін *колегіальність* (лат. *collegialis*) – 1) принцип управління, за якого керівництво здійснюється не одноосібно, а групою осіб, які мають рівні права; 2) форма прийняття рішень, за якої враховується колективна думка (ЭСБ: 297). Внутрішньосистемна полісемія хоч і є засобом мовної економії, проте перешкоджає науковій комунікації.

На відміну від загальноповживаної лексики, омонімія в терміносистемі є явищем небажаним, оскільки істотно ускладнює семантизацію слів, викликає труднощі при інтерпретації терміна. Термін *персоніфікація*¹ (< лат. *persona* – особа і *фікація* < *ficatio* < *facio* – роблю), використовуваний передусім у літературознавстві, відомий і в метамові менеджменту: *персоніфікація*² – «встановлення особистої, персональної відповідальності працівників» (СДМ: 28). Лексема *директор* (лат. *director*), яка насамперед уживається на позначення «керівника установи, підприємства, організації» (ЭСБ: 195), відома і в радіофізиці зі значенням «провідник у радіоапаратурі, який служить для збирання, фокусування, випромінювання у вузький промінь» (СІС: 364). Окремі терміни входять у відношення полісемії та омонімії одночасно. Зокрема, терміносистема менеджменту послуговується лексемою *патрон*¹ (< лат. *patronus* – захисник, опікун) зі значеннями: 1) «власник підприємства, компанії»; 2) «безпосередній начальник підлеглих» (ЕЕ, II: 705). Ці визначення засвідчують явище внутрішньосистемної полісемії. Лексикографічні джерела фіксують й омонімічні значення цього терміна: *патрон*² (нім. *Patrone* < франц. *patron* < лат. *patronus* – захисник) – 1) «у вогнепальній зброї – куля (або дріб), пороховий (бойовий) заряд та капсуль, заховані в гільзі»; 2) «у токарних та інших верстатах – пристрій для затискання предметів або інструментів»; 3) «пристрій для приєднання ламп розжарювання до електромережі» (СІС: 720).

Отже, значення терміна *патрон* є яскравою ілюстрацією явища внутрішньосистемної полісемії, ускладненого омонімічними відношеннями.

Явище паронімії також належить до дестабілізаційних чинників у розвитку досліджуваної терміносистеми. Пор.: *комітет* (франц. comité < лат. committere – доручати) – «внутрішня група організацій, якій делеговані повноваження для виконання будь-якого завдання або комплексу завдань» (КС: 113) і *комітент* (< лат. committens (committentis) – той, що доручає) – «особа, яка доручає іншій особі (комісіонеру) здійснювати угоду від самого себе, але за рахунок надавача доручення» (КС: 112); *компанія* (іт. compagna < лат. cum і panis – хліб) – «підприємство, засноване на пайовій участі окремих підприємців» (ГРЕ: 266) і *кампанія* (лат. campānia – рівнина < campus – поле) – «робота, організована в певний період для виконання суспільно-політичних чи виробничих заходів» (ГРЕ: 245); *інструктування* (< лат. instruo – наставляю) – «дія за значенням інструктувати – давати комусь керівні вказівки, інструкції» (ГСД: 140) й *інкрустування* (< лат. incrustare) – «оздоблення візерунками, малюнками із врізаних у поверхню шматочків інших матеріалів» (ГСД: 140); *інструктивний* – «який містить настанови, розпорядження, інструкції» (СІС: 473) та *інструкційний* – «який стосується інструкції, міститься в ній» (ГСД: 140).

У результаті проведеного аналізу можна стверджувати, що інтернаціоналізми відіграють важливу роль у розширенні української термінології менеджменту. Значна частина міжнародних лексем, використаних для потреб номінації в досліджуваній терміносистемі, з'явилася в українській мові ще задовго до формування сучасної метамови менеджменту. Варто зауважити, що в національній термінології міжнародні лексеми відіграють не лише позитивну роль, а й негативну, зумовлюючи виникнення полісемії, омонімії та паронімії. Також потрібно зважати на очевидну сьогодні потребу у виробленні збалансованого вживання цих мовних одиниць не на шкоду питомим засобам вираження сучасного наукового знання.

Акуленко В. В. Основні етапи інтернаціоналізації словникового складу слов'янських мов. *Слов'янське мовознавство*. 1988. С. 148–167.

Кокойло О. В., Коробозерова Н. М. Інтернаціональна лексика в російській та іспанській мовах. *Мовознавство*. 1987. № 2. С. 27–33.

Кочан І. М. Українська наукова лексика: міжнародні компоненти в термінології: навч. посіб. Київ: Знання, 2013. 294 с.

Пастернак Г. Ю. Роль греко-латинських запозичень у формуванні української економічної термінології. Українська термінологія і сучасність. Київ, 1998. С. 86–91.

Секунда Т. Принципи складання української технічної термінології. *Вісник Ін-ту укр. наук. мови*. 1930. Вип. 2. С. 11–21.

Тишов О. А. Динамічні процеси в лексико-семантичній системі та словотворі української мови кінця ХХ ст. (на матеріалі мови засобів масової інформації): дис. ... доктора філол. наук. Київ, 2003. 597 с.

Фенюк Л. Д. Інтернаціоналізми та інтерлексеми: різні підходи до визначення. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного ун-ту. Серія: Філологія*. 2016. № 25. Т.1. С. 152–154.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

ГРЕ – Генеза ринкової економіки / За наук. ред. Г. І. Башнянина, В. С. Іфтемічука. Львів: “Магнолія плюс”, 2004. 688 с.

ГСД – Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. Київ: Рідна мова, 2000. 351 с.

ДС – Словарик: Пояснення чужих та не дуже зрозумілих слів / Уклад. В. Доманицький. Київ, 1906. 128 с.

ЕЕ – Економічна енциклопедія: У 3 т. / Ред. кол. С. В. Мочерний та ін. Київ: Вид. центр “Академія”, 2000.

КС – Колесніков Г. О. Словник із менеджменту та маркетингу: довід. вид.; навч. посіб. Луцьк: ВІЕМ, 2010. 212 с.

СГ – Словарь української мови: В 4-х т. / Упоряд. з додатком власного матеріалу Б. Грінченко; надрук. з вид. 1907 – 1909 рр. фотоспособом; НАН України, Ін-т укр. мови. Київ: Наук. думка, 1996 – 1997.

СІС – Словник іншомовних слів / Уклад. Л. О. Пустовіт та ін. Київ: Довіра, 2000. 1018 с.

СІСЛ – Словник іншомовних слів / під ред. І. В. Льохіна, Ф. М. Петрова. Київ: Держ. вид-во політ. л-ри УРСР, 1955. 831 с.

ШМ – Шегда А. В. Менеджмент: підруч. Київ: Знання, 2004. 687 с.

ЭСБ – Энциклопедический словарь бизнесмена: Менеджмент, маркетинг, информатика / Под ред. М. И. Молдованова. Київ: Техніка, 1993. 856 с.

REFERENCES

Akulenko, V. V. (1988). The Main Stages of Slavic Languages' Vocabulary Internationalization. *Slovyanske Movoznavstvo*, 148–167 (in Ukr.).

Kokoylo, O. V., Korobozerova, N. M. (1987). International Vocabulary in Russian and Spanish Languages. *Movoznavstvo*, 2, 27–33. (in Ukr.).

Kochan, I. M. (2013). The Ukrainian Scientific Vocabulary: On International Components Present in Terminology: Manual. Kyiv: Znannya (in Ukr.).

Pasternak, H. Yu. (1998). The Role of Greco-Latin Borrowings in the Formation of Ukrainian Economic Terminology. *Ukrayinska Terminologiya i Suchasnist'*. Kyiv, 86–91 (in Ukr.).

Sekunda, T. (1930). The Principles of Compiling Ukrainian Technical Terminology. *Bulletin of the Institute of Ukrainian Science Language*, 11–21 (in Ukr.).

Styshov, O. A. (2003). The Dynamic Processes in the Lexical-Semantic System and Word Formation of the Ukrainian Language in the late Twentieth Century. (Based on the materials of the mass media language): Thesis Paper on Philol. Science Dr. Kyiv (in Ukr.).

Fenyuk, L. D. (2016). Internationalisms and Interlexems: The Different Approaches to Definition. *Scientific Bulletin of the International Humanities University. Series: Philology*, 25, 1, 152–154 (in Ukr.).

LEGEND

GME – Bashnyanyn, G. I., Iftemichuk, V. S. (Ed.) (2004). Genesis of market economy. Lviv: Magnolia Plus (in Ukr.).

HDR – Holovashchuk, S. I. (2000). Dictionary-reference book on Ukrainian literary vocabulary. Kyiv: Ridna Mova (in Ukr.).

DD – Domanysky, V. (1906). Dictionary: Explanation of foreign and not very clear words. Kyiv (in Ukr.).

EE – Mocherny, S. V. (Ed.) (2000). Economic Encyclopedia: in 3 vol. Kyiv: Academia Printing Centre (in Ukr.).

KD – Kolesnikov, H. O. (2010). Management and marketing dictionary: tutorial. Lutsk: VIEM (in Ukr.).

UD – Hrinchenko, B. (Ed.) (1996-1997). Ukrainian Dictionary: in 4 vol. / printed from 1907-1909 ed. In photographic way; NAS of Ukraine, Ukrainian Language Institute. Kyiv: Naukova Dumka (in Ukr.).

DFW – Pustovit, L. O. and others (Ed.) (2000). Dictionary of foreign words. Kyiv: Dovira (in Ukr.).

DFWL – Lyohin, I. V., Petrov, F. M. (Ed.) (1955). Dictionary of foreign words. Kyiv: USSR state publishing house of political literature (in Ukr.).

SM – Shehda, A. V. (2004). Management: handbook. Kyiv: Znannya (in Ukr.).

EDE – Moldovanov, M. I. (Ed.) (1993). Encyclopedic dictionary for an entrepreneur: Management, marketing, computer science. Kyiv: Tekhnika (in Rus.).

Статтю отримано 02.02.2020

Larysa Kozlovska, Nataliia Krasnopolska

USE OF INTERNATIONALISMS IN UKRAINIAN MANAGEMENT TERMINOLOGY

The article is dedicated to modern manifestations of various trends in the choice of national or foreign name, especially in the economic discourse of recent years, where the problem of terminological oppositions between “specific” and “borrowed” has a place. The need to establish boundaries and define the principles of linguistic tolerance for any terminological units of language is among the most obvious questions that researchers make efforts to answer, despite the fact that the internationalization of terminological unit is an universal linguistic phenomenon. Therefore, the ways how internationalisms are borrowed in the Ukrainian management terminology are analyzed. The specific features of how international terminological units are functioning in the modern economic metalanguage with an emphasis on their ability to evolve are studied. There are determined most relevant ways to adapt international terminological units within the frameworks of management sublanguage, which either do not undergo any changes or are adapted to the laws of the Ukrainian language in different ways. The emphasis is made on available options to semantic transformation of international terminological units, a certain part of which has become a lexical basis for the terminology under study.

There was is confirmed the international terms' word-forming activity basing on which various term-forming families are formed.

The purpose of this study is to clear up the issue what role the international terms in the modern economic metalanguage as an important factor in maintaining or upsetting the language tolerance balance. That is why there are characterized the positive and negative manifestations of how the terminology under study undergoes to internationalization. In the research, an important emphasis is made on the obligatory consideration of the balanced use criterion, which is applied for international vocabulary in order to maintain the language tolerance level.

Keywords: term, terminology management system, internationalism, language tolerance.